

VALKHOFNIEUWS

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VALKHOFVERENIGING

DERDE UITGAVE IN 1979, PAGINA'S 79-31 TGT EN MET 79-45

Valkhof-Nieuws verschijnt, onder eindredactie van J.Nooy, onregelmatig als losbladige uitgave, welke ingepast kan worden in een 2/4 rings 44-ordner.

INHOUD VAN DEZE UITGAVE:

Prinzen: Zijn opinie over herbouw van kastelen.....	31
Aankondiging en mededelingen.....	33
Moed: Aan de voet van het Valkhof.....	34
Brief van de gemeente Nijmegen.....	37
Tufsteen: wat is het en waar komt het vandaan.....	38
Putten en gangen.....	40
Gemeentepolitiek.....	43
Contouren van park en burcht.....	45

BESTUUR VAN DE VERENIGING:

voorzitter...: J.M.T. NOOY, Groesbeekseweg 444, Nijmegen, 080-222633
secretaris...: J.G.M.v. METEREN, Augustijnenstraat 22, Nijmegen, 080-226341
penningmr...: Th. VERWEY, Pr. Wilhelminalaan 1, Berg en Dal, 08895-1504
poortwachter: H.G.M.v. BRIENEN, Barbarossastraat 50, Nijmegen, 080-233551

POSTADRES DER VERENIGING: POSTBUS 1390 te NIJMEGEN.

PRINZEN: ZYR OPINIE OVER DE KASTELEN HERBOUW

Met droefenis hebben wij dit najaar moeten vernemen dat de heer Prinzen overleden was. Niet alleen wij, als Valkhof-Vereniging, verliezen in hem een kundig lid op het gebied van historie en kastelenbouw, maar bovenal verliest de Vereniging NUMAGA in hem een trouw en zeer actief bestuurslid die heel veel werk maakte, vele jaren lang, van het organiseren en voorbereiden van de bekende NUMAGA-excursies. Hij blijft in onze gedachtenis.

De heer Prinzen heeft ons begin 1970 een uitvoerige brief geschreven, waarin hij een beschrijving geeft van SCHLOSSBURG Burg an der Wupper, van de problemen bij opgravingen in POMPEI en aan de vorm van contouren-aanduiding van kasteel NUWENDOREN.

SCHLOSS BURG is gerestaureerd tussen 1887 en 1925, in een tijd waarin zo'n burcht door het gehele "Rheinland" gezien werd als een symbool van de glorie van het Duitse rijk. In deze jaren was er daarom ook geld genoeg voorhanden voor de bouw van de machtige Dom van Keulen en ook is in deze tijd het protserige welhalla, oostelijk van Nürnberg, neergezet. Schloss Burg bezit niet alleen een interessant museum, maar is bovendien omringd door een zwarm van tuinhuisjes, biercenten en wijntuinen. Kunsthistorisch is de waarde dus niet al te hoog te achten, maar dat kan gelden voor verreweg de meeste renovaties van oude gebouwen, wat altijd iets anders is dan restauratie.

(Renovatie is nieuwbouw in de oude stijl, restauratie is herstel van het bestaande oude.)

In POMPEI wordt al enkele jaren gewerkt door prof.dr.W.Peters (echtgenoot van Numaga's voorzitter) aan het archeologisch onderzoek van het Casa di Marco Lucrezio Frontone. Het onderzoek alhier wordt ernstig bemoeielijkt door de aanwezigheid van, voor de archeologie hinderlijke, maar verder esthetisch fraaie palmbomen. Een zelfde situatie zoals die ook voorkomt in

De jaarvergadering hebben wij gepland op WOENSDAG 27 FEBRUARI 1980. Wij hopen deze te houden in Restaurant : "DE BURCHTPOORT", gelegen tegen over het Valkhof op het adres: Kelfkensbosch 30. Aan de orde zullen o.a. komen: de jaarverslagen van de activiteiten van de commissies in 1979, de financiële verantwoording én de plannen van u en van ons voor het jaar 1980. Voorts zullen dan de statuten van onze vereniging aan een ieder ter hand worden gesteld.

Wie zijn familie en kennissen op originele wijze een voorspoedig nieuwjaar wil wonson, en dat kan tot 31 januari, of om andere redenen een mooie berichtkaart wil sturen, wijzen wij op de mogelijkheid om bij het secretariaat WENSKAARTEN MET DE AFBEELDING VAN HET VALKHOF aan te schaffen à f 1,50 inclusief de envelop.

Afdrukken van de fraaie tekening , gemaakt door Hubert Estourgie in '72 van een herbouwd Valkhof, formaat 56x30 cm, zijn bij de bestuursleden én bij Hubert Estourgie te verkrijgen voor de somma van f 7,50.

Deze prent hoort thuis in elk Nijmeegs huis!

Uitsluitend verkrijgbaar bij de ValkhofVereniging!

Elk nieuw lid dat zich aanmeldt krijgt als welkomstgeschenk deze mooie tekening geheel gratis. Dit geldt natuurlijk ook voor diegenen die zich reeds eerder als lid aangemeld hebben. Voor zover zij deze prent nog niet thuis ontvāgen hebben, kunnen zij contact zoeken met de secretaris met het verzoek om toezending of zij kunnen de prent komen afhalen bij de secretaris of op de komende jaarvergadering.

AAN DE VOET VAN HET VALKHOF

door: H.Mood

Omstreeks het jaar 1500 achtte het toenmalige gemeentebestuur het gewenst de stad aan de Waalzijde met walmuren en torens te omringen. Voor die tijd was dit gewoon een militaire noodzaak. Zo kon het gebeuren dat aan de voet van de Karolingische kapel een gevechtstoren werd gebouwd.

Deze, en ook andere torens waren in weze forten van waaruit via schietgaten aan de Waalzijde de rivier kon worden bestookt. De torens waren aan de bovenzijde vlak. Op dit terras stonden de kanonnen.

De muur aan de Waalzijde had een dikte van ongeveer $2\frac{1}{2}$ meter. Aan de binnenzijde van de schietgaten waren nissen, waardoor de wanddikte naar buiten, ongeveer $\frac{1}{2}$ meter werd. Hierin bevond zich het schietgat.

Bij de Voorpoort was een z.g. "rondeel", een hoefijzervormig uitbouwsel, als hoekversterking in de wal uitgebouwd.

In dit rondeel bevonden zich gangen voorzien van gewelven langs de buitenkant. Deze gangen waren 2 meter breed en 3 meter hoog.

Nu komt, wat slechts weinig mensen weten: het onderste deel van deze toren is nog grotendeels aanwezig onder het gebouw van de firma Alk-wijnso. (Wegens betrekken van nieuwbouw zal deze firma binnenkort dit gebouw ontruimen)

De onderste gang is zelfs geheel compleet te noemen en is als kelder en opslagruimte in gebruik. Ook het bestuur van de ValkhofVereniging heeft met eigen ogen deze gangen kunnen aanschouwen en betreden.

Beroepshalve begonnen wij, de firma Mood, een jaar geleden aan de restauratie van het pand Waalkade 107, welke aan de achterkant een toegang heeft aan de Lange Baan, aan de voet van het Valkhof.

De achterzijde ligt een verdieping hoger van de vooringang.

In dit pand waren in de loop der eeuwen diverse verbouwingen geweest.

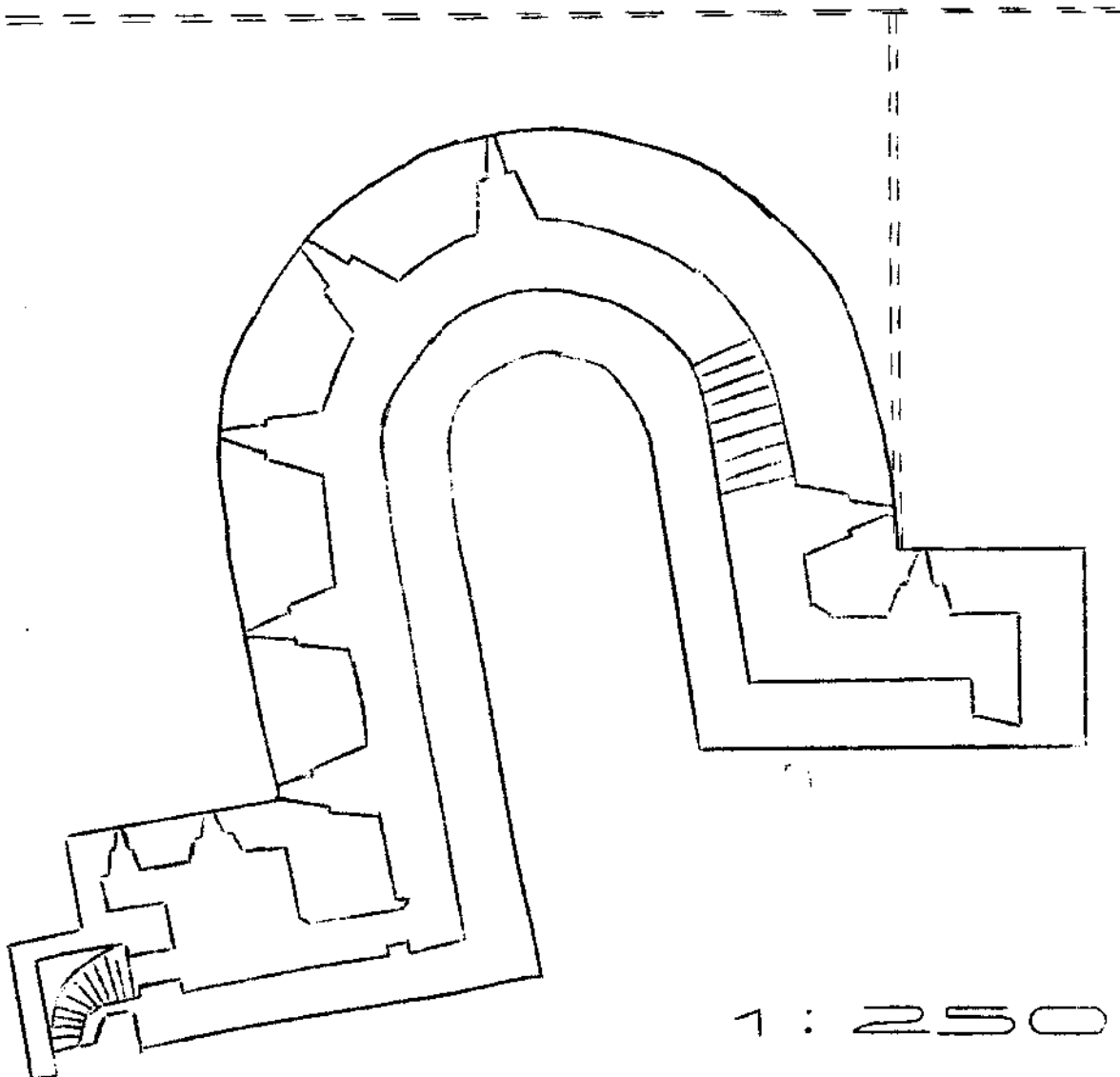
Alles wat niet thuisbehoorde in het gebouw werd door ons zorgvuldig verwijderd, waarna wij voor een grote verrassing kwamen te staan!

Wij vonden een gedeelte van de buitenwand van de gevechtstoren, zelfs de schietgaten waren nog aanwezig! Het pand nummer 107 bleek dus tegen de muren van het rondeel gebouwd.

Over het rondeel zelf staat het reeds genoemde van Alewijnse.

Een zij-vleugel van de toren verdwijnt naar de achterzijde, zodat direct werd vermoed dat onder de Lange Baan nog funderingen, mogelijk ook nog gangen, aanwezig moeten zijn.

Inmiddels was zowel het gemeentearchief, alsook de Rijksdienst voor Monumentenzorg op de hoogte gesteld. Van lieverlade kwamen nu meer gegevens over deze toren boven water. Na een bezoek aan het Archief der Genie in Den Haag, beschikten wij zelfs over de originele tekeningen en rapporten, beschrijvingen, en een zeer precies overzicht van de bouwkundige toestand der toren, evenals de opslagcapaciteit van de vaten "Buspolver". Altes was getekend in z.g. Rijnlandse Roedes, voor die tijd een algemeen gebruikte maat.

Na wat omrekenen in hedendaagse centimeters kon het opmeten beginnen. De Fa. Alewijnse stalde ons spontaan de reeds vroeger door hen gemaakte rekonstruktie-tekeningen beschikbaar en alles bleek nu precies te kloppen met de oude tekeningen van de Genie!

Tenslotte kwamen we zover dat ook de resten van de zijmuur konden worden opgegraven. Er bleken zich vrij gave resten van de zijvleugel in de grond te zitten. De aanzetten van de gewelven waren nog aanwezig. Men had waarschijnlijk in later tijd er een kelder muur door heen gebouwd, en gemakshalve had men daar de stenen van het rondeel voor gebruikt! Het inwendige van de zijvleugel bleek uit blokken mergelsteen te bestaan. De hoogte van de stenen was één Rijnlandse voet, de dikte en lengte varieert tussen de één en twee voet.

Door een architect werd een plan gemaakt om dit gedeelte te restaureren en als trappenhuis bij de te bouwen woning te voegen. Helaas beschikte de dienst monumentenzorg niet over de nodige gelgmiddelen, ook de eigenaar van het pand niet, zodat slechts een goddelijke restauratie plaats zal kunnen vinden. U zult hier later nog meer over horen.

Alle in de grond aanwezige resten zijn nauwkeurig in kaart gebracht, de opgraving is met schoon zand gevuld en dat alles in afwachting van betere tijden.

Nu nog iets iets over de naam van deze toren.

Deze toren werd meestal genoemd: de toren bij de Veerpoort, maar in de volksmond was het : de stratenmakerstoren.

Men meent te weten, dat het stratenmakersgilde verplicht was om in oorlogstijd deze toren te bemannen. Dat zou dan de oorzaak zijn van deze naam.

Een ander verhaal is dat een oude stratenmaker deze toren als woning heeft gebruikt. Het was daar blijbaar dermate gezond wonen, dat hij de leeftijd van boven de honderd bereikte, zo luidt de overlevering. Beide verhalen zullen wel juist zijn, want het is heel aannemelijk dat, toen de militaire waarde verdween, het bouwwerk als woning gebruikt werd. Gezien de relatie die stratenmakers met de toren hadden, is het eveneens heel aannemelijk dat de eerste bewoner een stratenmaker werd.

Ingekomen brief van de GEMEENTE NIJMEGEN, d.d. 2 oktober 1979

Aan het Bestuur van de Valkhof Vereniging.

Onderwerp: Verzoek Valkhof verbetering informatie en aanduiding.

Naar aanleiding van uw brief dd 7-9-1979 delen wij mede, dat wij met u van mening zijn, dat inderdaad de aanduiding en informatie over het Valkhof en de overblijfselen van de burcht kunnen worden verbeterd.

Wij hebben met waardering kennis genomen van hetgeen u al op dit gebied in het afgelopen seizoen hebt verricht, zodat met de opgedane ervaring kan worden verder gewerkt.

In verband hiermede zullen wij het op prijs stellen, dat indien U-gelet op uw toezegging om bij de uitwerking behulpzaam te zijn- ons, overigens vrijblijvend, een informatoepan voorlegt, met een opgave van daaraan verbonden kosten.

Wij zullen daarna deze zaak nader bezien.

Burgemeester en Wethouders
van Nijmegen.

Beste leden en belangstellenden!

Hier ligt uw kans om daadwerkelijk bezig te zijn. Wij verwachten van u, dat u ons ideeën aanbrengt omtrent de zaken uit bovengenoemde brief. U kunt het toezenden aan het secretariaat: POSTBUS 1390 te NIJMEGEN. Het heeft wel haast, want wij willen het liefst dat de aanduidingen en informatie-panelen er staan vóór het zomerseizoen gaat beginnen. Nu aan de slag dus!!!

TUFSTEEN

EEN BELANGRIJK BOUWMATERIAAL VAN DE VALKHOFBURCHT

Tufsteen is door verkitting hard geworden vulkanische as. Onder verkitting moet worden verstaan: het aaneenhechten van los materiaal door chemische neerslag. De as wordt gevormd door losse vulkanische fragmenten met een diameter van 2 mm of kleiner. Toch komen in tufsteen ook wel grotere fragmenten (tot ca. 6 mm) voor, welke lapilli worden genoemd. De hoofdbestanddelen van tufsteen zijn splinters van vulkanisch glas, mineralen en steenbrokjes.

Hoe ontstaat nu tufsteen?

Tijdens een vulkaanuitbarsting wordt o.a. as uitgeblazen. De grote brokstukken komen in de direkte omgeving van de vulkaan neer, terwijl het fijnere materiaal tot op honderden kilometers kan worden verplaatst, afhankelijk van de hoogte die het materiaal tijdens de uitbarsting bereikte en van de windkracht. De bovengenoemde lapilli kunnen tot tientallen kilometers worden getransporteerd. Regen en sneeuw en hagel zorgen er door afstroming voor, dat materiaal van omliggende gesteenten vermengd wordt met de as, welke dan mogelijk wordt verkit, een proces van duizenden jaren.

G.E.H.T.Hermans.

GESPREK MET EEN TUFSTEEN-STEENHOEWER.

Om tufsteen letterlijk eens beter te bekijken, hebben wij iemand bezocht die al meer dan 40 jaar in de steenhouwerswereld een bekende naam heeft, en met zijn iets jongere broer eigenaar is van de steenhouwerij Peters aan de Groenestraat.

Mensen als hebben eigenlijk een antiek beroep. De heer Peters zegt het zelf as: "Eris niet zoveel liefhebberij meer voor het steenhouwersvak, en dat is jammer, want het is een mooi beroep!"

Bij de restauratie van het Besiendershuis en gedeeltelijk ook van het oude stadhuis, hadden zij de gelegenheid om hun vakmanschap waar te maken. Kijk, dan wordt een steenhouwer weer een belangrijk man. Zo was het ook in de middeleeuwen, de steenhouwers bouwden mee aan de grote kerken, zij liepen met de tekeningen in de hand en gaven aanwijzingen aan de metselaars. Zij waren eigenlijk de échte bouwers!

Dat was in de tijd dat er nog acht met tufsteen werd gebouwd.

"Tegenwoordig", vertelt de heer Peters verder, "tegenwoordig wordt tuf niet veel meer gebruikt. Bij restauraties nog wel en daarvoor worden dan nog altijd dezelfde steengroeven aangeboord als in de oude tijd.

De tufsteen is gewoon uit de mode geraakt, ook al omdat de prijs ervan nogal hoog ligt. Er werd vroeger het meest gebouwd met z.g. Römischer tuf. Dit gebeurde ook wel om praktische redenen want deze tuf wordt in de groeven als brokken gevonden en kan daardoor sneller verwerkt worden. Bij de bekende PORTA NIGRA in Trier, is dan ook duidelijk te zien, dat stenen van allerlei afmetingen werden gebruikt.

De tuf werd waarschijnlijk per schip naar onze streken gebracht, misschien ook wel per vlot omdat men dan meteen over het hout kon beschikken. Omdat tufsteen een bijzonder lange levensduur heeft, bleven de massieve bouwwerken vaak tot in onze tijd nog in gebruik.

Het Valkhof was bijna geheel uit Römischer tuf opgetrokken. Vooral de zware toren in het midden van de burcht, de donjon, met de diepliggende kelders en fundamenten, leverde bij de afbraak tonnen tufsteen aan de sloper."

"Dat tuf zo'n lange levensduur heeft," zegt de heer Peters, "vindt zijn oorzaak in het groefwater dat na de verwerking van de steen langzaam naar buiten trekt, verdampt, en dan een beschermingslaagje aan de oppervlakte achter laat, zodat het verweringsproces geen kans krijgt.

De Etringer-tuf die vandaag bij veel restauraties gebruikt wordt, is vaster van samenstelling en kan onbepaald gegarandeerd worden. Een nadeel is dat deze tuf in plateau's gevonden wordt en uitgezaagd moet worden, hoofdzakelijk in het Laacher-merengebied in de Vulkanaan-Eifel. Levering geschiedt dan in platen die bij het bouwwerk tot kleinere eenheden verwerkt moeten worden. Geen grote brokken aldus. Bij de reconstructie van de Romainse gebouwen in Xanten is dit goed te volgen".

Tenslotte geeft de heer Peters antwoord op onze laatste vraag:

"Hoe ontstaan toch die gaatjes aan het tufsteen-oppervlak?"

Hij laat een stuk tuf zien.

"Kijk, deze gele vlekken hier, dat is zwavel". Hij krabt met een mesje de poeder eruit. "Vocht lost het op, de regen voert het af en zo verdwijnt de zwavel en blijven de lege gaten over."

Daarmee lost de heer Peters het geheim van de gaatjes op, waar wij als kinderen geen betere verklaring voor wisten dan dat ze dienden als schuilplaats voor vliegen wanneer het begon te regenen!

Hein van Brienon.

PUTTER EN GANGEN

door: J.G.M. van Meteren

Putten en gangen hebben altijd tot de verbeelding gesproken. Allerlei legendes en verhalen spelen rond en in putten en gangen. Zo zou Willibrord bij de put van het kasteel Batenburg hebben gedoopt en daardoor zou het water in de put een geneeskrachtige werking gekregen hebben. En in ons eigen Nijmegen zouden er, van het Valkhof, onderaardse gangen naar de Blauwe Steen en de St. Steven lopen. Een combinatie vinden we in Leiden waar, volgens de overlevering, de put van de Burcht in verbinding zou staan, via een gang, met de Brittenburg, aan het strand bij Katwijk.

Nu is het niet zo onaannemelijk dat er een of meer gangen rond een kasteel aanwezig zijn als vluchtgang of als bevoorradingsgang in het geval van belegering. (Zie hiervoor b.v. het instructieve boek over de bouw van een kasteel door David Macaulay, uitgeverij Ploegsma) Het is een bekend feit dat er hedon te dage nog in goede staat een gang aanwezig is tussen Vaticaanstad en de Engelenburcht aan de Tiber. Of iets dergelijks ook aanwezig is geweest bij het Valkhof is op dit moment volslagen onbekend, maar evenmin volkomen uitgesloten dat die er wel ooit geweest zou kunnen zijn.

Wat wel altijd aanwezig was, was een waterput. Deze was bij een belegering onmisbaar en daarom waren er doorgaans meerdere aanwezig, ook binnen het hoofdgebouw op de best verdedigbare plaats.

Bij de bouw van een kasteel werd altijd erg rekening gehouden met de mogelijkheid van een belegering en dus werd er met de plaatsbepaling waar het kwam te staan en hoe het het best te verdedigen was.

Zo ontstonden er waterburchten, omringd door een gracht (zie tekening op blz. 79-25 van de LUNENBURG te Neerlangbroek).

Zo ontstonden ook de hoogteburchten, gelegen op een berg of heuvel.

De muren van het kasteel waren aan de buitenkant nauwelijks voorzien van ramen en een hoge steile, van kantelen voorziene muur, omsloot de burcht en de daarbij behorende pleinen.

Op elk van beide pleinen van de burcht op het Valkhof was een waterput aanwezig. In de weinige rekeningen van de 15e eeuw en daarvoor wordt er steeds over één put gesproken, welke dus waarschijnlijk de oudste is en zich op het grote voorplein bevond.

Op verscheidene tekeningen en schilderijen, die er gelukkig van dit plein zijn, vindt u die terug. De ligging is vrij nauwkeurig bekend. Op de plattegrond-tekening op een van de volgende bladzijden kunt u de putten zien. In het park moet de oudste put gesitueerd worden langs de noordelijke rand van het tweede grasperk, vanaf de Karolingische kapel. Bijna in het midden van de verbindingslijn tussen de Barbarossa-ruïne en de Karolingische kapel.

De putten op het Valkhof hebben een flinke diepte. Dat moet ook wel, gezien de hoge ligging. Afgeleid uit de hoogte van het maaiveld, 33 m boven N.A.P. en de vermoedelijk laagste grondwaterstand (± 7 m + N.A.P.) zullen de putten dus 27 à 28 meter diep moeten zijn geweest.

In de zestiende eeuw worden steeds twee waterputten genoemd. Uit de stukken blijkt dat de put op het Burggraafplein, de wat kleinere oostelijk gelegen binnenplaats, een middellijn had van 2.70 meter.

Bij raadsbesluit van 15 juli 1797 werd geconstateerd dat de put onbruikbaar was geworden. Omdat herstel te duur werd, werd besloten om de put te overwelven en van een merkteken te voorzien, opdat hij te allen tijde teruggevonden kon worden.

Helaas ging dit merkteken verloren, maar in 1911 lukte het de put weer bloot te leggen, wat van belang was in verband met de reconstructie van de plattegrond van de burcht met omringend terrein.

Over diezelfde put ging het krentecartekelke in de Gelderlander van februari 1941. Kop: "EEN PUT VAN DE OUDE BURCHT—GROND INCESTORT

"Op het Valkhof heeft begin dezer week een aard-in-
 "sorting plaats gehad, vermoedelijk het gevolg van een
 "ontploffing, hier enige tijd geloden gebeurd.
 "De grondverzakking werd waargenomen door eenige ge-
 "meentewerklieden die werkzaamheden hadden te verrich-
 "ten achter de Barbarossaruïne. Het zag er gevaarlijk
 "uit, juist aan den voet van het pas herstelde Flora-
 "beeld had zich een breed en diep gat gevormd.
 "Bij verdere uitgraving van den zwarten grond onder de
 "hooge linden, konden deskundige gemeenteambtenaren
 "waarnemen dat hier een kruisgewelf was ingestort,
 "waarmede een diepe put, waarin nog water stond, was
 "afgedekt.
 "Dit kruisgewelf was van jonger datum dan de constue-
 "tie van de put, welke 2.50 meter diameter heeft en
 "volgens de laatste peiling 27½ meter diep is.
 "De wanden van deze put zijn opgetrokken van antieke
 "mopsteenen en met een soort cement aaneen gevoegd.
 "Het kruisgewelf van veel jonger datum is vervaardigd
 "van handgevormde steenen en blijkt er door een vorige
 "generatie op de waterput gelegd te zijn ter bevoili-
 "ging van de wandelaars op het Hof.

Wat er vervolgens met deze put gebeurd is, is op dit moment nog met zekerheid te zeggen. De put zal dicht gegooid zijn, hopelijk met schoon zand, en vervolgens afgedekt met zwarte grond. Gelukkig deed men nog iets meer. Op de plaats van de gevonden put legde men een flinke grote steen, waarin het woord PUT gebeiteld staat. Deze steen ligt er heden nog.

Gezien de vrij nauwkeurige plaatsbepaling van deze beide putten, zou men kunnen overwegen of het niet mogelijk zou zijn om deze putten te openen, uit te graven, opmetselen en te voorzien van puthuisje in de oude stijl, zoals we ze tegenkomen op de schilderijen en tekeningen.

GEMEENTEPOLITIEK

Bij de voorbereiding van de gemeentebegrotingen voor de jaren 80 tot en met 83 is door raadsliden het aktiepunt 5.B.4.03 ingediend bij het hoofdstuk Cultuur, wat genummerd is: 5.8.

OP KORTE TERMIJN WORDEN MAATREGELEN VOORBEREID OM DE RUINES OP HET VALKHOF VOOR VERDER VERVAL TE BEHOEDEN.

TEGELIJKERTIJD WORDT BEGONNEN MET HET AANGEVEN VAN DE CONTOUREN VAN HET VOORMALIG VALKHOF.

Het standpunt van het College van B & W hierop was:

"overnemen in gewijzigde vorm, met financiële restrictie en met de nieuwe formulering:

1.OP KORTE TERMIJN WORDT EEN TECHNISCH ONDERZOEK INGESTELD NAAR DE TOESTAND VAN DE RUINES VAN HET VALKHOF EN WORDT NAGEGAAN,OF EN ZO JA WELKE MAATREGEN VOOR HET BEHOUD DAARVAN NODIG ZIJN.EEN RAPPORTAGE OVER DE RESULTATEN VAN DIT ONDERZOEK ZAL IN HET 3E KWARTAAL VAN 1980 WORDEN AANGEBODEN.

2.TEVENS ZAL HET COLLEGE VOORSTELLEN ONDERSTEUNEN EN STIMULEREN,DIE VAN PARTICULIERE ZIJDE WORDEN AANGEDRAGEN, EN DIE ER OP GERICHT ZIJN DE CONTOUREN VAN HET VALKHOF AAN TE GEVEN.

In deze zin zijn beide orderdelen voor het college aanvaardbaar.

Ten behoeve van dit technisch onderzoek en ten behoeve van het doen uitvoeren van het werk van de contouren-aanduiding is door de gemeenteraad gedacht aan een bedrag van f 50.000,--

Daar ook dit bedrag nog niet voorzien was bij het opstellen van de begroting, moest er dus financiële dekking voor worden gevonden.Dit zogenoemd "dokkingsplan" is behandeld in de raadsvergadering van maandag 17 december.Het resultaat was het technisch onderzoek door de gehele gemeenteraad geaccepteerd is, waarbij begrotingstechnisch alleen de kapitaalslasten van dat bedrag van 50.000, zijnde f 7000,00 in de begroting behoefde te worden opgenomen.

Helaas kon een aanzienlijke minderheid van de raad niet instemmen met het tweede deel van het gewijzigde aktiepunt: het ondersteunen van initiatieven ter aanduiding van de contouren.

WAT DIENT HET GEVRAAGDE TECHNISCH ONDERZOEK TE OMVATTEN?

BARBAROSSARUINE.

Dit is een geliefd klimobject voor de jeugd. Afgezien van de schade die daardoor aan de dakbedekking kan ontstaan, is geconstateerd dat er steeds weer stenen afbrokkelen. Er zou al een flinke stapel liggen in de kelder van de muziektent, die zeker niet als monument behoeft te worden beschouwd.....en dus zeker niet in het onderzoek behoeft te worden betrokken???!?

KAROLINGISCHE KAPEL.

De eerste verdieping van deze kapel is indertijd niet voorzien van extra aangebracht onbreekbaar glas, zodat hier telkens weer ruitjes sneuvelen. Door het spel van weer en wind lijdt de kapel hierdoor onnodige schade.

MUURRESTEN.

Niet alleen de bekende monumenten moeten beschermd worden, maar ook de wat minder zichtbare gedeelten, zoals te talrijke nog aanwezige muurresten. Als voorbeeld hiervan de noordelijke muur, die er zeer slecht lijkt uit te zien. Maar ook de nog aanwezige tufsteen-muurresten die, aangetast door de tand des tijds, bij stukjes en beetjes door de tuinlieden wordt weggeharkt.

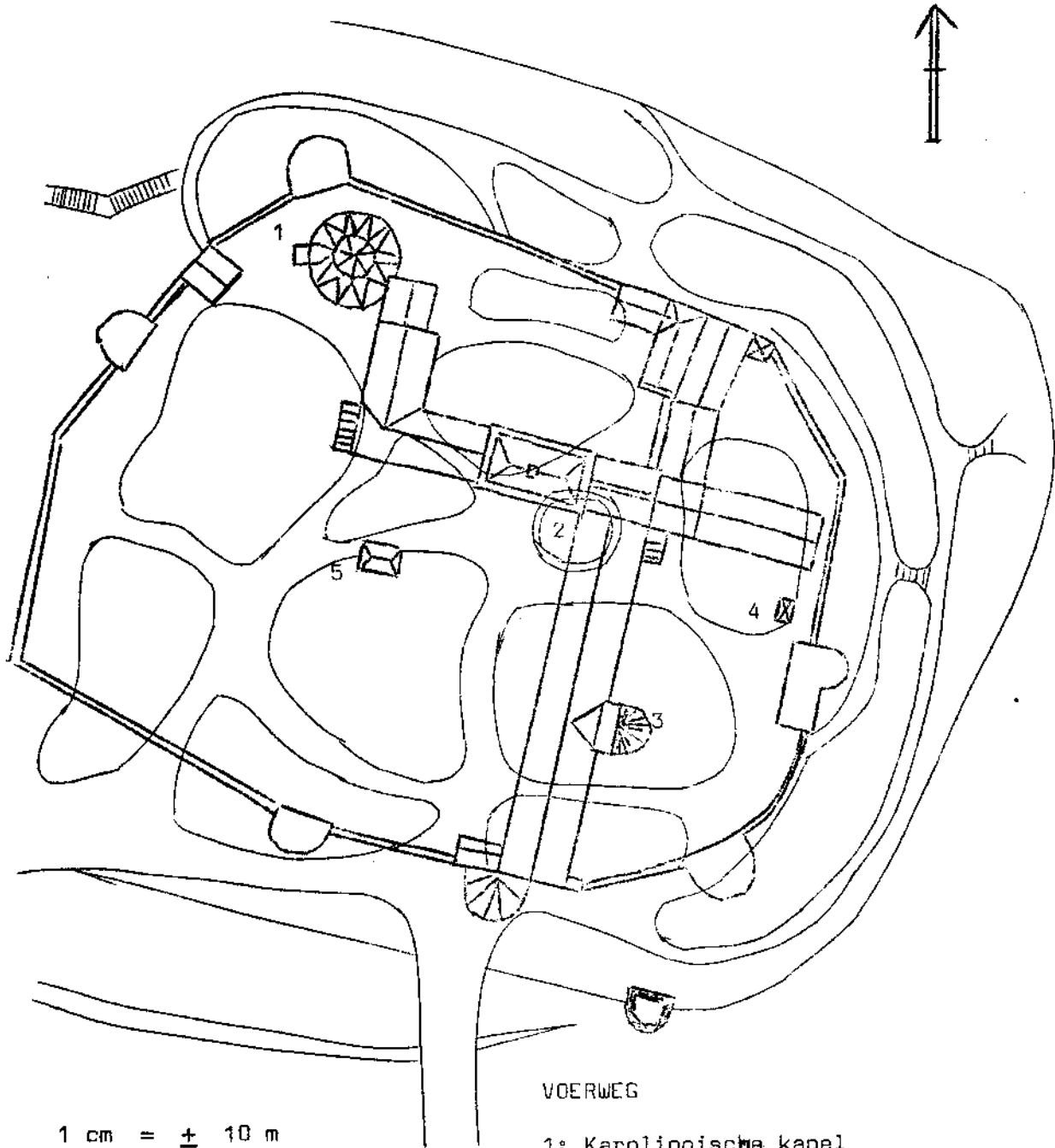
Consolidatie daarvan lijkt eveneens dringend gewenst.

PUTTEN.

Deze vormen een hoofdstuk apart. Zie ook het artikel over gangen en putten enkele bladzijden terug in dit nummer.

Een technisch onderzoek is zeer wel mogelijk; hoewel toegegeven: het heeft wat meer voeten in de aarde dan de eerder genoemde projecten. Mogelijk dient deze kwestie meer gerangschikt te worden bij het hoofdstuk contouraanduiding, doch het een behoeft het ander niet uit te sluiten.

DE CONTOUREN

1 cm = ± 10 m

VOERWEG

- 1: Karolingische kapel
- 2: Muziektent
- 3: Barbarossaruine
- 4: oostelijke put
- 5: grote waterput